

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 6C/42/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8616201215
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Frigová
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2016:8616201215.1

Rozhodnutie

Okresný súd Svidník, sudkyňa JUDr. Anna Frigová, v právnej veci žalobcu M. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XXX/XX, XXX XX X., štátny občan SR, zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom na ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanej W., s.r.o., so sídlom W. XX, XXX XX A., J.: XX XXX XXX, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 260,25 eura s príslušenstvom a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 260,25 eura s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 260,25 eura od 26.4.2016 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 8401154 z 18.9.2006 uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru - bod 13) o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania.

IV. Žalovaná je povinná zaplatiť súdny poplatok vo výške 16,50 eura na účet Okresného súdu Svidník do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou dňa 21.3.2016 domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 260,25 eura s príslušenstvom, určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky a zaviazal žalovanú na náhradu trov konania.

6C/42/2016
-2-

2. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou uzatvoril spotrebiteľskú zmluvu. Ide o Zmluvu o úvere č. 8401154 zo dňa 18.9.2006 vo výške 14 000,- Sk (464,71 eura) za poplatok vo výške 7 840,- Sk (260,24 eura) s tým, že celkovú čiastku vo výške 21 840,- Sk (724,96 eura) zaplatí žalovanej v 7 splátkach po 3 120,- Sk (103,57 eura). Poplatok z predmetného úveru predstavuje 56 % - né navýšenie. Žalovanej na predmetný úver zaplatil celú ňou požadovanú sumu, t.j. 724,96 eura. Poplatok vo výške 7 840,- Sk (260,24 eura) je z 2/3 tvorený nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou (čl. 13 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru). Žalovaná mu neposkytla reálne plnenie za takýto poplatok. Ako súčasť formulára zmluvy nebol individuálne dojednaný a svojou výškou na jednej strane a absenciou zodpovedajúceho protiplnenia na strane druhej spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných

strán v neprospech spotrebiteľa, a preto predstavuje podľa § 53 ods. 1 OZ neprijateľnú podmienku. Zo zmluvy nie je možné zistiť, o aké administratívne plnenie ide. Hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spočíva v tom, že si žalovaná nárokuje poplatok za úkony, ktoré nie sú spotrebiteľom vopred známe, ani len svojím obsahom. Výška tohto poplatku prevyšuje sumu, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť ako úrok a navyše, nie je ničím odôvodnené, prečo poplatok závisí od výšky poskytnutého úveru. Nie je jasné, z akých dôvodov žiada žalovaná vyšší poplatok od spotrebiteľa, ktorému požičiava vyššiu sumu, ako od spotrebiteľa, ktorému požičiava menej. Ako súvisí výška požičanej sumy s výškou administratívneho poplatku, ak sa bude vychádzať z významu pojmu administratíva podľa slovníka slovenského jazyka, ako správa, riadenie, vybavovanie vecí podniku a pod? Čo sa týka predmetného poplatku, poukázal na rozsudok OS Prešov sp. zn. 11C/42/2012 zo dňa 13.9.2013, ktorým súd rozhodol o tom, že zmluvná podmienka v úverovej zmluve o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu s administratívou s tým spojenou, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Predmetný rozsudok bol potvrdený rozsudkom KS Prešov sp. zn. 5Co/219/2013 zo dňa 21.8.2014. Poukázal aj na rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 14Co/321/2012 zo dňa 10.9.2013, z ktorého vybral: „Ustanovením §53a OZ sa do právneho poriadku zavádza i keď nepriamo precedenčný charakter súdneho rozhodnutia v spotrebiteľských veciach, pretože sa ním rozširuje pôsobnosť súdneho rozhodnutia v konkrétnej veci na všetky zmluvné vzťahy, v ktorých dodávateľ použil tú istú, alebo obdobnú zmluvnú podmienku. Z ustanovenia § 53a OZ vyplýva pre dodávateľa povinnosť zdržať sa používania zmluvnej podmienky, ktorú súd v akomkoľvek súdnom konaní označil za neprijateľnú, alebo neprijateľnosť zmluvnej podmienky vyplýva zo samotného rozhodnutia.“ Pojem neprijateľná podmienka vychádza z predpokladu, že ide o zmluvnú podmienku, ktorá napriek požiadavke dobrej viery spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, vzniknutých na základy zmluvy, ku škode spotrebiteľa (čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS). Túto skutočnosť súd preveruje z úradnej moci (rozsudok SD EÚ C-240/98 až C-244/98). Neprijateľná podmienka upravená v spotrebiteľskej zmluve je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ). Predmetná zmluvná podmienka, ktorú žalovaná naďalej používa, už bola ako neprijateľná posúdená aj v ďalších konaniach vedených na Krajskom súde Prešov, a to pod sp. zn. 1Co/2/2015, rozsudkom zo dňa 11.3.2015; pod sp. zn. 4Co/52/2015, rozsudkom zo dňa 21.10.2015; pod sp. zn. 17Co/50/2015, rozsudkom zo dňa 6.8.2015.

3. Vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o spotrebiteľský úver, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať náležitosti podľa § 4 ods. 2/ zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, platného a účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy (ďalej len 6C/42/2016

-3-

ZoSÚ). Podľa ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere, okrem všeobecných náležitostí, musí obsahovať: - sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť (§ 4 ods. 2 písm. a/ ZoSÚ);

- ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. g/ ZoSÚ).

V zmluve o úvere taktiež absentuje údaj o ročnej úrokovej sadzbe. Podľa § 4 ods. 5 citovaného zákona, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

4. Podľa § 451 ods. 1, 2 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Bezdôvodné obohatenie žaluje vo výške rozdielu medzi jeho platbami, t.j. 724,96 eura a výškou úveru 464,71 eura, teda vo výške 260,25 eura. O tom, že sa žalovaná na jeho úkor bezdôvodne obohatila, sa dozvedel od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa v mesiaci január 2016, kedy bol informovaný o tom, že predmetná zmluva nemá náležitosti predpísané zákonom. Ako dôkaz predložil prehlásenie združenia. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe, súdy opakovane posúdili konanie dodávateľov, ktorí porušujú spotrebiteľské právo, ako úmyselné konanie, vedúce k ich bezdôvodnému obohateniu na úkor spotrebiteľov, čo má za následok desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu. Z rozsudku Krajského súdu Prešov, sp. zn. 21Co/72/2014, zo dňa 19.3.2015 citoval: „Čo sa týka vznesenej námietky premlčania, odvolací súd poznamenáva, že žalovaný ako osoba podnikajúca na

finančnom trhu má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k nemu sa bude správať poctivo. V predmete činnosti má okrem iného i poskytovanie úverov a pôžičiek nebankovým spôsobom, teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Odvolací súd, pokiaľ ide o včasnosť podania žaloby poukazuje aj na formu zavinenia vzniku bezdôvodného obohatenia, ktorá priamo súvisí s otázkou premlčania. V tejto súvislosti je právne významné to, že rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere (porov. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 16. januára 201, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012). Je dôvodné preto predpokladať, že žalovaný minimálne vedel, že neuvedením výšky úrokov z úveru a poplatkov priamo v zmluve o spotrebiteľskom úvere nastane zákonom predpokladaná sankcia, t.j. že veriteľ (žalovaný) nebude môcť od dlžníka (žalobkyne) žiadať úrok z úveru a ani iné poplatky, a pre prípad, že to tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzrozumený (dolus indirectus, tzv. nepriamy úmysel). Jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. V zmysle ust. § 107 ods. 2 OZ (porov. Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 12. decembra 2011, sp. zn. 7Co/84/2011, tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove z 21.1.2013, sp. zn. 2Co 9/2012). Zákonodarca pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení počítá s desaťročnou objektívnou premlčacou dobou, ktorá sa počítá odo dňa, keď k nemu došlo (107 ods. 2 OZ).“ Vo vzťahu k žalovanej rovnako posúdil objektívnu premlčaciu dobu napr. aj Krajský súd Prešov, rozsudkom sp. zn. 3Co/89/2012, zo dňa 8.2.2012 a rozsudkom sp. zn. 6C/42/2016

-4-

7Co/84/2011, zo dňa 12.12.2014. Vo vzťahu k iným dodávateľom rovnako posúdili objektívnu premlčaciu dobu napr.:

- Krajský súd Prešov, vo veci 1Co/293/2014, rozsudkom zo dňa 23.2.2015; vo veci 2Co/9/2012, rozsudkom zo dňa 21.1.2013; vo veci 5Co/134/2012, rozsudkom zo dňa 26.11.2013; vo veci 20Co/166/2014, rozsudkom zo dňa 26.5.2015;
- Krajský súd Banská Bystrica, vo veci 17Co/301/2011, rozsudkom zo dňa 4.7.2012;
- Krajský súd Žilina, vo veci 9Co/648/2013, rozsudkom zo dňa 20.2.2014.

5. Žalovaná v písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 29.4.2016 citovala § 451 OZ a uviedla, že je toho názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, predmetná zmluva o úvere nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získala žalovaná z poctivých zdrojov.

Žalovaná má za to, že k bezdôvodnému obohateniu nedošlo a akýkoľvek nárok na jeho vydanie podlieha zákonnej objektívnej premlčacej trojročnej lehote. Vydania bezdôvodného obohatenia sa žalobca v zmysle ustanovení zákona môže domáhať v subjektívnej (dvojročnej) lehote, teda od okamihu, keď sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel. Žalovaná má za to, že táto lehota žalobcovi už márne uplynula. V žalobe absentujú skutočnosti rozhodujúce pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej lehoty. Žalovaná zdôraznila, že pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to kratšia subjektívna a dlhšia objektívna. Ich začiatok je upravený odlišne. Tieto dve premlčacie doby začínajú plynúť, plynú a končia sa nezávisle od seba. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Žalovaná poukazuje na to, že požadovaný nárok žalobcu sa stal premlčaný v subjektívnej aj objektívnej premlčacej lehote v celom rozsahu a to dňa 1.2.2010. Žalobca svoj návrh na súde uplatnil až dňa 21.3.2016.

6. Naviac, cena plnenia podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka (účinného ku dňu uzavretia Zmluvy o úvere), nemôže byť neprijateľnou podmienkou. K uvedenému je potrebné poukázať na aktuálny záver rozhodovacej praxe, podľa ktorého u nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úroku odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami. Podľa Vrchného súdu v Prahe je u nebankových subjektov potrebné postupovať inak. V týchto prípadoch sú kedykoľvek poskytované pôžičky alebo úvery osobám, ktoré by pôžičku či úver od banky nedostali pre isté riziko spojené s osobou

dlužníka. Je nutné vziať do úvahy, že v prípade týchto peňažných prostriedkov je požadované v porovnaní s bankami menšie zabezpečenie a požiadavky klientov sú vybavované omnoho pružnejšie, ako tomu býva u konzervatívnejších bánk, čo je ale vzhľadom na ich zameranie pochopiteľné. Preto je logické, že s ohľadom na výrazne vyššie podnikateľské riziko sú úroky požadované týmito nebankovými veriteľmi tiež vyššie ako obvyklé bankové úroky. Pre zistenie obvyklého úroku pre tento typ pôžičky je nutné zistiť, aká výška úrokov bola požadovaná obdobnými podnikateľskými subjektami v prípade zmlúv o krátkodobej pôžičke a úvere v určitom období [Rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe, sp. zn. 12 Cmo 95/2005 publikované v Švestka, J. Spáčil, J. Škárová, M. Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentář. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, 67-68; pričom treba

6C/42/2016

-5-

zdôrazniť, že ide o najuznávanejší komentár v ČR, ktorého autormi sú sudcovia NS ČR). Ak teda žalobca namieta výšku odplaty za poskytnutie a vrátenie peňažných prostriedkov, znáša v tomto smere dôkazné bremeno a musí preukázať, že v čase a mieste uzavretia zmluvy išlo o odplatu, ktorá výrazne (podstatne) vybočovala z trhového priemeru odplát poskytovaných inými subjektmi poskytujúcimi financovanie z vlastných zdrojov (tak ako žalovaná).

7. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaná navrhla, aby súd po vykonanom dokazovaní žalobu žalobcu ako neopodstatnenú a premičanú v plnom rozsahu zamietol.

8. Na pojednávaní konanom dňa 13.9.2016 sa nezúčastnila žalovaná, ktorá sa z neúčasti na pojednávaní ospravedlnila písomným podaním zo dňa 13.9.2016 a zároveň súhlasila, aby sa pojednávanie uskutočnilo bez jej prítomnosti. Súd podľa § 180 CSP vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti žalovanej.

9. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to zmluvou o úvere č. 8401154 zo dňa 18.9.2006, všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, listinou žalovanej Splátky a pokuty zo dňa 11.1.2016, prehlásením Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS Prešov zo dňa 15.2.2016, výsluchom žalobcu a zistil tento skutkový stav:

10. Zo Zmluvy o úvere č. 8401154 (ďalej len „Zmluva“) súd zistil, že účastníci konania uzatvorili dňa 18.9.2006 Zmluvu, na základe ktorej žalovaná poskytla žalobcovi úver vo výške 14 000,- Sk (464,71 eura) za poplatok vo výške 7 840,- Sk (260,24 eura) s tým, že celkovú čiastku vo výške 21 840,- Sk (724,96 eura) žalobca zaplatí žalovanej v 7 splátkach po 3 120,- Sk (103,57 eura) počnúc dňom 22.10.2006. Z predmetnej Zmluvy je zrejmé, že zmluva neobsahuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov za úver, výšku úrokovej sadzby a výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom.

11. Z čl. 13 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru je zrejmé, že dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.

12. Z listiny s názvom „Splátky a pokuty“, ktorú vystavila dňa 11.1.2016 žalovaná, je zrejmé, že žalobca uhradil žalovanej k 1.2.2007 v jej prospech za poskytnutý úver sumu 724,98 eura. Žalobca teda celkovo zaplatil na poskytnutý úver 724,98 eura.

13. Žalobca pri výsluchu na pojednávaní vypovedal, že po vyplatení sumy osobne jednal s pracovníkom žalovanej, keď mu dával splátku, aby mu žalovaná dobrovoľne vrátila úrok. Ten mu povedal, že to bude zdĺhavé a že takúto sumu ani nedostane, že sa to neoplatí. Na internete sa dozvedel, že existuje združenie na ochranu občana spotrebiteľa, ktoré pomáha ľuďom, ktorí berú úvery a konkrétne aj od spoločnosti POHOTOVOSTĚ, tak v januári 2016 išiel osobne do Prešova a tam mu poradili, ako má ďalej postupovať.

14. Právny zástupca žalobcu uviedol, že neprijateľná zmluvná podmienka nachádzajúca sa v článku 13 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru bola už opakovane

6C/42/2016

-6-

určená súdmi za neprijateľnú. Čo sa týka vydania bezdôvodného obohatenia, poukázal na skutočnosť, že by nemali byť žiadne pochybnosti, že sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah, z toho dôvodu musí zmluva obsahovať všetky náležitosti, ktoré vyžaduje zákon o spotrebiteľských úveroch. V predmetnej zmluve absentuje údaj o sume, počte a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Taktiež absentuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov. Z toho dôvodu je potrebné predmetný úverový vzťah považovať za bezúročný a bezpoplatkový. Poukázal aj na skutočnosť, že v zmluve absentuje údaj aj o ročnej úrokovej sadzbe a preto podľa § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch nášho veriteľ nemá nárok. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žiada vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 260,25 eura, čo predstavuje rozdiel medzi sumou, ktorú zaplatil žalobca žalovanej a sumou, ktorá mu bola poukázaná. Čo sa týka námietky premlčania, žalobca sa dozvedel o tom, že sa žalovaná na jeho úkor obohatila až v januári 2016 od samotného združenia. Taktiež poukázal na to, že súdy už na obdobné právne veci aplikovali desaťročnú premlčaciu lehotu. Z týchto dôvodov navrhol, aby súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a priznal žalobcovi náhradu trov konania.

15. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

16. Podľa § 3 ods.1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

17. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

18. Vstupom Slovenskej republiky do európskeho hospodárskeho a právneho systému boli do Občianskeho zákonníka zákonom č. 150/2004 Z.z. s účinnosťou od 1.4.2004 v piatej hlave začlenené ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách. Uvedená právna úprava má základ v smernici Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

19. Podľa § 52 ods. 1 až ods. 4 Občianskeho zákonníka, účinného ku dňu uzavretia úverovej zmluvy, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 53 ods. 1 a ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka). Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

21. Podľa § 54 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa.

6C/42/2016

-7-

Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

22. Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru bola obsiahnutá v zákone č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „citovaný zákon“). Tento právny predpis (v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy) v § 2 písm. a) definuje spotrebiteľský úver, ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. Podľa § 2 písm. b) citovaného zákona,

zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

23. Podľa § 3 ods. 1 a ods. 2 citovaného zákona, je veriteľom fyzická alebo právnická osoba poskytujúca spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania, v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

24. Podľa § 4 ods. 1 a ods. 2 citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť, b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby, d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom, e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, f) meno a adresu spotrebiteľa, g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov, i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

25. Podľa § 4 ods. 5 citovaného zákona, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

26. Podľa § 451 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

6C/42/2016

-8-

27. Podľa § 107 ods.1, ods.2 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

28. Podľa § 298 ods. 1 C.s.p., súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

29. Podľa § 298 ods. 2 C.s.p., ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

30. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý žalovaným túto charakteristiku spĺňa. Ide o typickú formulárovú spotrebiteľskú zmluvu. Všeobecné podmienky

poskytnutia úveru žalobca ovplyvniť nemohol, nakoľko boli pripravené už vopred pre veľký počet spotrebiteľov. Žalovaný má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov. Všetky režimy a opatrenia určené na ochranu spotrebiteľov platia bez ohľadu na typ štandardnej formulárovej zmluvy, a teda platia aj vo vzťahu k úverom ako tzv. absolútnym obchodnoprávnym vzťahom. Spotrebiteľské vzťahy, teda zmluvy medzi podnikateľmi a spotrebiteľmi spadajú pod ochranu § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je neprípustné dojednať so spotrebiteľom nevýhodnejšie ustanovenie zmluvy, ako upravuje Občiansky zákonník.

31. Posudzovaný právny vzťah účastníkov konania je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, konkrétne ide o spotrebiteľský úver. Žalovaný bol od uzavretia zmluvy dňa 18.9.2006 v postavení dodávateľa a žalobca v postavení spotrebiteľa, preto uvedený právny vzťah je v režime spotrebiteľského práva. Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať neprijateľné podmienky, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa pod sankciou ich absolútnej neplatnosti.

32. Právny vzťah účastníkov konania súd posúdil podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitného právneho predpisu zákona o spotrebiteľských úveroch a všeobecného právneho predpisu Občianskeho zákonníka.

6C/42/2016

-9-

33. Z vykonaného dokazovania nebolo sporné medzi účastníkmi konania, že žalovaná poskytla žalobcovi úver vo výške 464,71 eura a žalobca žalovanej zaplatil na predmetný úver sumu 724,96 eura. Pokiaľ ide o samotnú zmluvu o úvere, táto neobsahuje ročnú úrokovú sadzbu, výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, ročnú percentuálnu mieru nákladov, preto sa poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, čím došlo na strane žalovanej k bezdôvodnému obohateniu vo výške 260,25 eura (724,96 eura - 464,71 eura), ktoré je žalovaná povinná žalobcovi vydať v zmysle I. výroku rozsudku podľa § 451 Občianskeho zákonníka ako plnenie prijaté bez právneho dôvodu.

34. Žalovaná neposkytla žalobcovi reálny údaj o ročnej úrokovej sadzbe úveru, ktorú skryla do poplatku vo výške 260,24 eura, ktorý mal byť z 2/3 tvorený nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou a z 1/3 úrokom. Poplatok z predmetného úveru predstavuje 56 %-né navýšenie. Takáto výška ročného úroku je absolútne neplatná pre rozpor s dobrými mravmi a zakladá rovnako právo na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu neplatného právneho úkonu. Za tento poplatok žalovaná neposkytla žalobcovi reálne plnenie, poplatok bol súčasťou formulárovej zmluvy, nebol individuálne dojednaný a svojou výškou a absenciou protiplnenia spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, preto je pre neprijateľnosť neplatnou podmienkou. Pri poplatkoch zo spotrebiteľského úveru je totiž nevyhnutné, aby sa nimi platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. V tejto súvislosti možno poukázať na rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Karlsruhe sp. zn. AZ 17 U192/2010 zo dňa 3.5.2010, v ktorom sa konštatuje záver, že poplatky za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, poškodzujú spotrebiteľov a vystavujú ich neprijateľnému vedľajšiemu dojednaniu. „ Ak banka od spotrebiteľov požaduje poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, poškodzuje tým spotrebiteľov a vystavuje ich neprijateľnému vedľajšiemu dojednaniu o cene... Preverenie úverovej spoľahlivosti (bonity) a výšky úrokovej miery, ktorými banka odôvodňovala vyrubenie poplatku za spracovanie pri poskytovaní úveru Vrchný krajský súd odmietol a uzavrel, že uvedené činnosti vykonáva banka vo vlastnom ekonomickom záujme minimalizovať nevyhnutnosť vlastných pohľadávok. Spotrebiteľ dôvodne a v dobrej viere očakáva, že banka mu poradenstvo a informácie o poskytnutí úveru poskytne zadarmo. V konečnom dôsledku predstavuje zmluvná podmienka neprijateľné zaťaženie spotrebiteľa, pretože je spotrebiteľovi účtovaný poplatok bez toho, aby banka spotrebiteľovi poskytovala skutočné protiplnenie“. Súd dodáva, že tento záver si osvojil aj Krajský súd v Prešove napr. v rozsudku sp. zn. 18 Co 109/2011, 5Co 219/2013.

35. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody súd v II. výroku rozsudku určil, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere č. 8401154 zo dňa 18.9.2006 uvedená vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru - bod 13) o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie

a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná. Neprijateľná podmienka upravená v spotrebiteľskej zmluve je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ). Súd poukazuje na to, že predmetná zmluvná podmienka, ktorú žalovaná naďalej používa, už bola ako neprijateľná posúdená aj v konaniach vedených na Krajskom súde Prešov, a to pod sp. zn. 1Co/2/2015, rozsudkom zo dňa 11.3.2015; pod sp. zn. 4Co/52/2015, rozsudkom zo dňa 21.10.2015; pod sp. zn. 17Co/50/2015, rozsudkom zo dňa 6.8.2015.

6C/42/2016

-10-

36. Pokiaľ ide o námietku premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorú vzniesla žalovaná, túto považuje súd za neodôvodnenú. Podľa názoru súdu na predmetnú vec je potrebné aplikovať desaťročnú premlčaciu dobu podľa § 107 ods.2 Občianskeho zákonníka, ktorá sa vzťahuje na úmyselné bezdôvodné obohatenie. Žalovaná ako nebankový subjekt má dlhodobo v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov a teda jej povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V čase uzatvárania zmluvy o úvere platila právna úprava vyžadujúca okrem iného uvádzať RPMN umožňujúcu spotrebiteľom zorientovať sa v ponukách rôznych finančných inštitúcií poskytujúcich úvery a posúdiť výhodnosť poskytnutého úveru (pozri rozsudok KS v Prešove sp.zn. 7Co 84/2011 zo dňa 12.12.2011). Žalovaná dlhodobo a masovo požaduje plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok, čo je súdu známe z vlastnej činnosti, preto je toho názoru, že z jej strany ide o konanie úmyselné a nepoctivé vo vzťahu k spotrebiteľom. Samotná úverová zmluva bola uzatvorená 18.9.2006 a žaloba bola podaná na súde dňa 21.3.2016, teda pred uplynutím desaťročnej objektívnej premlčacej doby. Pokiaľ ide o subjektívnu dvojročnú premlčaciu dobu, z prehlásenia na čl. 16 spisu súd zistil, že žalobca sa dozvedel o svojich právach vo vzťahu k predmetnej zmluve v mesiaci januári 2016 zo strany Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS.

37. Vo vzťahu k objektívnej desaťročnej premlčacej dobe súd poukazuje na rozsudky Krajského súdu Prešov, sp. zn. 21Co/72/2014, zo dňa 19.3.2015, sp. zn. 3Co/89/2012, zo dňa 8.2.2012, sp. zn. 7Co/84/2011, zo dňa 12.12.2014. Vo vzťahu k iným dodávateľom rovnako posúdili objektívnu premlčaciu dobu napr.: Krajský súd Prešov, vo veci 1Co/293/2014, rozsudkom zo dňa 23.2.2015; vo veci 2Co/9/2012, rozsudkom zo dňa 21.1.2013; vo veci 5Co/134/2012, rozsudkom zo dňa 26.11.2013; vo veci 20Co/166/2014, rozsudkom zo dňa 26.5.2015; Krajský súd Banská Bystrica, vo veci 17Co/301/2011, rozsudkom zo dňa 4.7.2012; Krajský súd Žilina, vo veci 9Co/648/2013, rozsudkom zo dňa 20.2.2014.

38. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

39. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v platnom znení, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

40. Pretože žalovaná svoj dlh žalobcovi včas nezaplatila, dostala sa do omeškania s plnením peňažného dlhu a preto súd žalobcovi priznal v zmysle citovaných zákonných ustanovení aj požadovaný 8,05 % úrok z omeškania ročne z priznanej sumy 260,25 eura od 22.3.2016, t.j. od podania žaloby do zaplatenia.

41. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

6C/42/2016

-11-

42. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

43. O trovách konania súd rozhodol podľa citovaných zákonných ustanovení. Žalobcovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd priznal náhradu trov konania, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

44. O súdnom poplatku súd rozhodol podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, pretože žalobca je podľa § 4 ods. 2 písm. za) tohto zákona od poplatku oslobodený a súd jeho žalobe vyhovel. Preto súd zaviazal neúspešnú žalovanú zaplatiť poplatok v sume 16,50 eura na účet tunajšieho súdu do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 363 C.s.p. v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 366 C.s.p. prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

6C/42/2016

-12-

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.